

Dilluns 7 de juny de 2010

Activitats amb motiu de l'estrena al Teatre Romea d' *Angelina o el Honor de un brigadier*, d'Enrique Jardiel Poncela, amb direcció de Juan Carlos Pérez de la Fuente.

Jardiel, con el viento en contra

Conferència a càrrec de l'escriptor i crític teatral **Marcos Ordóñez**
7 DE JUNY, 19 H - TEATRE ROMEA, Carrer Hospital, 51

Entrada lliure

Organitza: Fundació Romea per a les Arts Escèniques

Jardiel a Hollywood: Projectió de la pel·lícula Angelina o el Honor de un brigadier

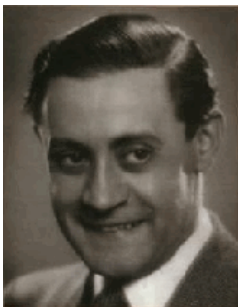
7 DE JUNY, 22H - FILMOTECA DE CATALUNYA, Av. de Sarrià, 33

Entrada General Filmoteca: 2,70€

Compra d'entrades 1h abans de la projecció

Organitzen: Fundació Romea i Filmoteca de Catalunya

Enrique Jardiel Poncela, un dramaturg espanyol a Hollywood

Escriptor i dramaturg, Jardiel Poncela va ser també un dels primers espanyols a treballar a Hollywood, als anys 30. La seva obra dramàtica va incorporar moltes intuïcions modernes, entre les quals, la incorporació del llenguatge i d'elements cinematogràfics, fet que va possibilitar tant que el mateix Jardiel acabés treballant per al cinema com que moltes de les seves obres teatrals fossin adaptades per al cinema (entre moltes més: *Angelina o el honor de un brigadier*, *Eloísa está debajo de un almendro*, *Las cinco advertencias de Satanás* (1945), *Es peligroso asomarse al exterior*, *Los habitantes de la casa dehabitada*, *Usted tiene ojos de mujer fatal*, *Los ladrones somos gente honrada*, *Espérame en Siberia*, *vida mía*, *Blanca por fuera*, *Rosa por dentro*). Per la seva modernitat i per la seva personalitat (que el va portar a ser crític tant amb el Frente Popular a l'etapa republicana com amb el franquisme), Jardiel va ser una figura controvertida que va conèixer tant l'èxit internacional com l'aïllament i la penúria. Però, en les seves pròpies paraules:

"El artista como las cometas, sólo toma altura con el viento en contra."

Enrique Jardiel Poncela

Enrique Jardiel Poncela nasqué el 15 d'octubre de 1901 a Madrid. Fill de la pintora Marcelina Poncela i el periodista Enrique Jardiel, començà a estudiar la carrera de Filosofia i Lletres la qual abandonà al poc temps per dedicar-se al periodisme i la literatura. Publica el seu primer relat l'any 1920 a la publicació *El Imparcial*, col·labora amb José López Rubio i es centra a l'escriptura humorística participant en revistes com *Buen Humor* o *Gutiérrez*. La seva primera obra teatral estrenada va ser *Una noche de primavera sin sueño* (1927). També exercí com a novel·lista, i debutà amb *Amor se escribe sin haber* (1929), el seu primer gran èxit. Posteriorment, destaquen *¡Espérame en Siberia, vida mía!* (1930), *Pero...¿Hubo alguna vez once mil vírgenes?* (1931) i *La tournée de Dios* (1932).

A començaments dels anys 30, després d'estrenar al teatre *El cadàver del señor García* sense èxit, marxar als Estats Units per obrir-se camí com a guionista contractat per la *Fox Film Corporation*. A Hollywood escriu els guions de *Primavera en Otoño* (1933) o *Una viuda romàntica* (1933). Contractat per la companyia Fox Movietone, treballa als estudis Billancourt a París en un cicle de melodrames muts, *Celuloïdes rancios*. Farà la versió cinematogràfica d'aquesta obra a Hollywood amb direcció de Louis King (1935). Torna a Espanya i estrena a Madrid al març de 1934 *Angelina o el Honor de un brigadier*, delirant comèdia situada al 1880 en què Jardiel paròdia, entre d'altres temes, el mite de Don Juan. El juliol de 1934 torna a Hollywood i escriu la versió cinematogràfica d'*Angelina...*. També va arribar a escriure i dirigir curts cinematogràfics com *Un anuncio y cinco cartas* (1937), *Definiciones* (1938) i el llarg *Mauricio o Una víctima del Vicio* (1940).

Després d'assolir grans èxits al teatre i al cinema, el fracàs comercial de les seves últimes produccions teatrals i la seva declaració d'independència ideològica a finals dels 40, el portarien a la ruïna i l'apartament de la vida pública. Mor de càncer l'any 1952. Enterrat a Madrid, en el seu nínxol destaca l'epitafi: "*Si queréis los mayores elogios, moríos.*"

Institucions

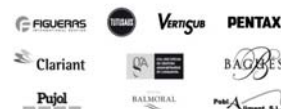
Protectors d'or

Protectors plata

Protectors

Col·laboradors

La pel·lícula *Angelina o el honor de un brigadier*

Angelina o el honor de un brigadier (1935) EUA. VE. 76'

Director: Louis King
Guió: Enrique Jardiel Poncela y Betty Reinhardt
Director de Fotografia: Daniel Clark
Muntatge: Ernest Nims
Productor: John Stone
Direcció artística: Duncan Cramer
Producció: Fox Film Corporation
Repartiment: Julio Peña, José Crespo, Antonio Vidal, María Calvo, Rosita Diaz Gimeno, Martín Garralaga, José "Pepet" Peña, Andrés De Seguro, Rina De Liguoro, Aura De Silva, Juan Toren, Enrique De Rosas, Paco Moreno, Romualdo Tirado, Lúgía De Golconda, Raquel Ríos, Magdalena Molino, Rosa Elvira Álvarez.

Fotograma de la pel·lícula

Basada en l'argument de la comèdia teatral homònima de Jardiel Poncela (el brigadier Marcial promet en matrimoni la seva filla Angelina a un home anomenat Rodolfo. Davant d'aquesta mala passada Angelina fugí amb un noi atractiu anomenat Germán, que és l'amant secret de la seva pròpia mare, muller del brigadier), la pel·lícula, rodada al 1935 als EUA, va ser una producció en espanyol de la Fox, amb direcció de Louis King (germà de Henry King) i Miguel de Zàrraga i un repartiment format per alguns dels actors espanyols més reconeguts internacionalment de l'època com Rosita Díez Gimeno (qui va protagonitzar pel·lícules a Espanya, França, Hollywood i Mèxic) o José Crespo (famos a Espanya, Hispano Amèrica i els EUA). La pel·lícula va obtenir gran èxit popular tant als Estats Units com a la seva estrena a Madrid, el 25 de setembre de 1935. Una crítica de l'estrena recull "el regocijo que manifiesta el público, la sonoridad de las carcajadas y los comentarios elogiosos" i l'alt nivell interpretatiu, tot i que destaca la primacia del guió sobre la fotografia: "todo se sacrifica y es absorbido por el diálogo y por las situaciones cómicas, sin que se note la influencia del realizador (...) si acaso su intervención descuella un poco a partir de la escena del rapto. Entonces la película adquiere un ritmo más acelerado y es en ese momento cuando nos damos cuenta exacta de que estamos en la sala del Rialto -cinematógrafo- y no en la del teatro María Isabel, donde se estrenó la obra originaria. (...) pese a estos reparos, es un paso más hacia adelante de la producción española." (M. Rodenas, ABC, 26 de setembre de 1935)

«El fet que es parlés en vers era una cosa que els americans no entenien. Jo vaig defensar que la gràcia estava en el vers; des del moment que es fes en prosa, no tenia cap interès. A *Angelina...* actuava la comtessa Rina de Liguoro, una famosa actriu del cinema mut italià, atès el seu fort accent, Jardiel va canviar una mica el personatge, tot naturalitzant-lo en italià, i escrivint-li nous versos, a més d'expressions italianes. Per exemple, recordo que per a la presentació del personatge, que, com els altres es fa adreçant-se a la càmera, Jardiel va posar aquests versos en lloc dels originals que figuren en les edicions de l'obra: *Yo soy la madre y el aliento / para el amor y el deseo. / Nací en Italia, en Sorrento; / vine a España en el momento / en que reinaba Amadeo*» (José López Rubio)

Marcos Ordóñez

Escriptor, periodista i crític teatral en *Babelia*, el suplement literari d' *El País*, en Marcos Ordóñez és un bon coneixedor del teatre i de l'obra de Jardiel. És professor de guió i direcció d'actors en la Universitat Pompeu Fabra. Com escriptor, és autor de diverses novel·les i llibres de contes, entre els quals destaquen *El signo de los tiempos*, (1988), *A cualquiera puede sucederle* (1990), *Una vuelta por el Rialto* (1994), *Rancho aparte* (1997), *Puerto Ángel* (2000), *Tarzán en Acapulco* (2001), *Las memorias de Nùria Espert* (2002), *Comedia con fantasmas* (2002), *A pie de obra: Escritos sobre teatro* (2003), *Beberse la vida: Ava Gardner en España* (2004), *De aire y fuego* (2007), *Detrás del hielo* (2006), *Ronda del Gijón* (2007) i *Alfredo el Grande: Vida de un cómico* (2008).

Per a més informació:
Fundació Romea per a les Arts Escèniques
Lidia Giménez lgimenez@fundaciromea.com
Rubén Salinas info@fundaciromea.com

Telèfon: 93.318.14.31

Institucions

Protectors d'or

Protectors plata

Protectors

Col·laboradors

